

Roman

Poštnina plačana v gotovini Stevilka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/2 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 6. IX. 1930 Leto II. - Štev. 36

SIROTA Z MILIJONI

Roman v 4 knjigah

Francoski napisal Jules Mary. Poslovenil B. R.

Tretja knjiga

MED ŽIVLJENJEM IN SMRTJO ¹⁷

Tudi Louffard jih je spoznal in iz grla se mu je izvil krik strahu. Planil je k priprtim vratom na hodniku, ki so držala v salon. Golovo je hotel Roquina obvestiti.

Toda razbojnik je napravil račun brez krčmarja. Z nenavadno spretnostjo se je klovn pognal na vrh stopnic in skočil na Louffarda, ki strašnemu naskoku ni bil kos in je telebnil na tla.

V tem trenutku, ko je bilo njegovo življenje v največji nevarnosti, Louffard ni mislil nase, ker se ni prav nič upiral — morda je tudi videl, da bi bil sleherni upor zaman — nego samo na svojega gospoda, ki bi bil izgubljen, če ga ne obvesti o grozeči nevarnosti.

In tisti mah je pretresel ozračje presunljiv krik, da je našim prijateljem zastala kri. Louffard je zakričal in tako sporočil svojemu gospodu, da je sovražnik v hiši.

Klovn mu je sicer takoj potisnil pest v usta, toda bilo je že prepozno. Sicer pa Louffard tudi ni več poskušal kričati — očitno je eno svarilo zadoščalo. Trutat mu je večje zvezal roke in noge in ga vrgel v kot hodnika.

Naši prijatelji so zdaj planili skozi odprta vrata v sobo. Vodil jih je marki, ki se je obrnil na desno v dvorano, kjer je mislil, da bi utegnil biti Roquin. Toda o pustolovcu ni bilo nikjer duha ne sluha.

Markija je streslo. To je bil tisti kraj, kjer so se odigrali najpomembnejši dogodki njegovega življenja. V tem salonu je pred dvema letoma našel ugrabljeno Alice, ko so jo po njenem begu privedli nazaj. Tu jo je prisilil, da gre z njim; dal ji je na izbiro: ali mu postane žena ali pa umre njen oče.

Grenki so bili spomini, ki so navdajali markija. Z vsem naporom svoje volje se je odtrgal iz njih.

Poklical je Murada in Valentina in ju vodil na drugi konec poslopja. A tudi tu ni bilo nikogar; okna so bila zaprta, torej nihče ni mogel pobegniti. Kam se je tedaj Roquin skril?

Morda se je zatekel v sobo za služabništvo? Toda tam ni bilo žive duše.

Preiskali so kuhinjo, stopili dol na dvorišče — nikjer nikogar.

Naposled so šli še v klet. Vrata so bila odprta in to je takoj zbudilo markijevo pozornost. Oprezno so stopali dol: klet je bila prazna. Že so se hoteli vrniti, ko se je marki nečesa spomnil. Hlastno je prijel Murada za roko in ga potegnil s seboj.

„Zdaj se spomnim,“ mu je razburjeno šepnil na uho, „da mi je Roquin nekoč rekel: Če boste kdaj v nevarnosti pred policijo, ne pozabite, da je v vaši hiši ozek hodnik, ki drži do kanala in dalje do Seine. Dolg je komaj dvanajst metrov in pride na dan kake tri

Na kmetih

Tujec: »Kaj pri vas zmeraj tako iz žleba lije?«

Domačin: »Ne, samo kadar dežuje!«

Ali te v kino spuste brez vstopnice? Ne! Vidiš, »Roman« bi pa hotel imeti zastoj. Že postencst zahteva, da poravnaš naročnino. Stori to zdaj, v začetku meseca, ko imaš še denar!

metre nad kanali. Od tam te v nekaj minutah na bregu Seine.“

„A kje je hodnik?“ sta vzkliknila Murad in Valentin.

„Nikdar se nisem brigal zanj,“ je odgovoril marki, „zato tudi ne vem, kje naj bi bil. Spomnim pa se, da mi je takrat Roquin povedal še tole: Vhod v ta rov je v kleti v zidu, ravno nasproti zračne rešetke. Obokan je s kamenjem. Kakega pol metra od vhoda je v kanalu zaklopka, ki jo s pritiskom zaprete ali odprete.“

Valentin je bil v enem skoku pod obokom.

„Tu se jaz nekoliko spoznam,“ je rekel smeje se. „Da ni bilo prijateljev Trutata in Trompeleta, danes ne bi bil tu. Takrat bi me bila stvar skoro drago stala, a zato sem tudi nekemu Laguyanu izstavil zadolžnico, ki mi jo o priliki gotovo še poplača.“

Tako govoreč je mladi mož odvalil nekaj praznih sodov od zidu. Norbert in Murad sta pristopila bliže. Vlažen, zatohel zrak jim je udaril nasproti.

„Evo, tu je vhod,“ se je Valentin obrnil k markiju.

S prižgano svetiljko je stopil v rov. A kmalu se je moral spustiti na kolena, ker se je rov zožil. Zdajci je ob svitu svetiljke zagledal kaka dva metra pod rovom s kamenjem tlakovan hodnik, tako širok, da sta mogla dva moža iti vstric. Če je Roquin tu pobegnil, kar je bilo jako verjetno, se je bil spustil v ta kanal, ki je vodil do brega Seine. Vode v kanalu so bučale, da ga je skoro oglušilo.

Potem ko si je Valentin vse to ogledal, se je vrnil k svojim tovarišema, ki sta bila že vznemirjena zaradi njegove dolge odsotnosti. V kratkih besedah jima je povedal, kaj je opazil.

„Ali niste ničesar videli, iz česar bi bilo moči sklepati, da je tu pobegnil?“ je vprašal marki.

„Ničesar,“ je odgovoril Valentin. „Hodnik je tlakovan z velikimi kamnitimi kockami in na njih se sledovi ne poznajo.“

„Ker Roquina ni več v hiši in ker je vedel za ta hodnik,“ je zdaj povzel Murad, „je morai

pobegniti po tej poti. Saj smo vendar preiskali vso hišo.“

„To je res,“ je pritrdil marki.

„Drugod ni mogel pobegniti, ker stražimo vse izhode,“ je nadaljeval Murad, „torej je ušel po tem hodniku.“

„Če stečemo brž do Seine,“ se je tedaj oglašil Valentin, „bi nemara prišli še o pravem času. Hodnik je zelo spolzek in zato se je moral oprezno in počasi plaziti, če ni hotel tvegati nevarnosti, da utone. Ako se požurimo in stečemo po ulici Cours-la-Reine, bomo najbrž še o pravem času na bregu Seine, da ga ob izlivu kanala prestrežemo.“

„Da!“ je pritrdil marki. „Če ni že na bregu, je izgubljen.“

Stekli so hitro po stopnicah gor in od tam na cesto. Ko so prispeli do Seine, niso videli nikogar.

Tema se je jela umikati jutranji zarji. Zvezde so bledele in drobna megla je še ležala na spečem Parizu. Nabrežje je bilo prazno.

Spustili so se do brega. Tam so zagledali nekega ribiča.

„Ali niste nikogar videli?“ so ga vprašali.

„Koga naj bi bil videl?“ je odgovoril ribič in jih nezaupno pogledal.

„Kako dolgo ste že tu?“

„Kake pol ure,“ je odgovoril možak. „Ko sem prišel, je bilo še temno. Zakaj bi hoteli vedeti?“

„Ali niste videli enega ali dva moža, ki bi se vam zdela zumljiva?“

„Ne.“

„Najbrž ga je Roquin podkupil,“ je šepnil marki. „Nate dva zlatnika,“ se je spet obrnil k ribiču. „Nas se vam ni treba bati, nismo od policije — kar mirno govorite.“

Ribič je trenutek pomislil in ljubeče tehtal zlatnika na žuljavi dlani. Naposled je zamrmral:

„Bogme res ne vem, kaj bi radi vedeli. Sicer —“

Norbert in Murad sta videla, da leži možu nekaj na srcu. Spogledala sta se. Murad je vzel iz denarnice bankovec za sto frankov in ga stisnil ribiču v roko.

Možak je vztrepetal. Murad se je nagnil k njemu.

„Moja prijateljica vam dasta prav toliko, če nam odgovorite na naša vprašanja.“

„Nu, to bi bilo,“ je počasi odgovoril ribič in stopil iz čolna. „Zakaj bi molčal!“ je nato vzkliknil. „Dobil sem sto frankov, da molčim, a vi mi daste trikrat toliko, da govorim. Zato vam hočem povedati, kar vem.“

„Samo brž,“ je opozoril Valentin. „Že dovolj dragocenega časa smo izgubili!“

„O, tega še ni tako dolgo,“ je menil ribič, „tudi ni nič kaj važnega. Torej poslušajte!“

Vsi trije so napeto prisluhili.

„Davi sem pripravljaj svoj čoln, ko sem začul za seboj glasove. Obrnil sem se in zagledal dva moža.“

„Ali je bilo to mnogo prej nego smo mi prišli?“

„Komaj minuto — ravno se je jelo daniti.“

„Dalje — dalje, brž!“

„Moža sta stala na bregu. Toda od kod sta prišla? Bila sta mokra do kože, kakor bi se bila oblečena kopala. Nato sta stopila v neki čoln, ki je bil gotovo njun, ker je bil že dolgo privezan na bregu. Prijela sta za vesla in ko sta priveslala mimo mene, mi je eden zavpil: „Na, to je zate, in če te kdo kaj vpraša, reci, da nisi nikogar videl!“ S temi besedami mi je vrgel pet zlatnikov. Zato izprva nisem hotel ničesar izdati.“

„In to je vse, kar veste?“ je vprašal Valentin.

„To je vse. Šaj sem vam že takoj rekel, da le malo vem. Nekaj sem vam pa le pozabil omeniti. Preden sta stopila v čoln, je eden izmed njiju, veliki in debeli, splezal na nabrežje, se postavil tamle za onile steber in pogledal na okoli. Potlej je hitro stekel dol v čoln in onemu nekaj povedal na uho. Nekaj časa sta se nato posvetovala, potem pa sta se uprla v vesla in odplula po Seini navzdol.“

„In ne veste, kam sta se odpravila?“

„Ne.“

„Gotovo bosta kje doli pristala,“ je rekel marki, „najbrž na drugem bregu. Pet minut sta pred nami, to ni malo! Moramo se ločiti. Vi, gospod,“ se je obrnil k Muradu, „hitite po nabrežju, dokler ne zagledate čolna. Dani se že, megle vstajajo, in vsak čas se bo zjasnilo. Vi, Valentin, pa stecite čez onile most na drugo stran in počakajte na Quaiju d'Orsay. Samo podvizajte se!“

„A vi, gospod?“ je vprašal Murad.

„Jaz se peljem s temle vrlim ribičem po Seini nizdol, da zaprem Roquinu pot, če bi zagledal vas in bi se hotel obrniti.“

Valentin in Murad sta storila, kakor jima je marki svetoval. Trenutek nato sta marki in ribič odveslala.

Megla se je res jela dvigati. A vendar je bilo še premračno, da bi Valentin in Murad vsak s svojega brega mogla videti do srede reke. Zdajci pa se je Valentin zdrznil: zagledal je bil v dalji drobno črno točko na vodi, in kakor nalašč je v tistem trenutku pogledalo solnce iz megel in s svojimi žarki obsijalo dramo, ki se je začela odigravati na vodni gladini.

Valentin se ni motil. Črna točka je bil čoln. In kakih dve sto do tri sto metrov za njim je nato uzrl še drugo barko, ki se je z veliko naglico bližala prvemu čolnu. V njej sta bila dva moža in Valentinu se je dozdevalo, da sta to marki in ribič.

Da, moža v prvem čolnu sta bila nedvomno Roquin in njegov pajdaš Laguyane. Valentinu se je zdelo, da sta spoznala svoja zasledovalca, zakaj večkrat sta se nemirno ozrla.

Pri Jenskem mostu sta zločinca hotela pristati. Toda ravno ko sta bila že pri nabrežju, sta tam zagledala Valentina, ki je bil med tem pritekel. Jadrno sta zato čoln obrnila. Toda na drugem bregu ju je že čakal Murad.

Ves obupan se je Roquin ozrl. Čoln z markijem in ribičem se je bližal z blazno naglico.

Rešitev je bila nemogoča.

Tudi Laguyane je zagledal Valentina in Murada, pri čigar pogledu ga je oblila rdečica besa; spomnil se je znamenja, ki mu ga je bil Murad vžgal na roko. Zdaj je uzrl markija in obraz se mu je zvedril. Orjak ni vedel, da je nekdanji Roquinov zaveznik postal njegov najhujši sovražnik.

„Evo, tam je marki!“ je veselo vzkliknil.

Roquin je skomignil z rameni.

„Ti še ne veš, da naju je baš ta človek izdal!“

„Marki?“ je neverjetno vzkliknil Laguyane.

„Da — on je naš najneizprosnejši sovražnik. Do danes nisem mogel tega verjeti in to me je palmilo v pogubo. Če bi ga bil pravčasno spravil s poti, zdajle ne bi bila v tako nevarnem položaju.“

„Ali je res tako huda?“ je skoro brezskrbno vprašal Laguyane.

„Mislim, da nama ni več rešitve,“ je odgovoril pustolovec.

Tisti mah se je Laguyane ves izpremenil. Do zadnjega je bil upal, da stvar ne bo tako resna; videč, da je njegov gospod obupal, je tudi njega obšel brezumen strah.

„Sedi za krmilo,“ je zakričal Roquin velikanu, „za drugo rabo tako več nisi!“

V tem je markijev čoln priveslal do obeh zločincev in jima zaprl pot.

„Vse zastonj!“ je zavpil marki. „Nič več te ne reši! To pot nam ne uideš!“

Roquin ni odgovoril. Njegov čoln je pod nečloveškim naporom obeh veslačev drsel po vodi kakor puščica.

Med tem se je bilo čisto zdanilo in megle so se dvignile iznad reke.

Mrznja je podelila markiju nadčloveške moči. Vsak drugi bi bil že opustil zasledovanje; on ne. In res je prihajal njegov čoln vse bliže Roquinovemu, razdalja se je čedalje bolj krčila. Norbertu je čvrsto pomagal ribič, ki mu je bil marki obljubil pet sto frankov, če čoln dohitita.

V tem je priplula nasproti cela vrsta z verigami povezanih ladij, ki so bile naložene s kamenjem. Vlekel jih je parni vlačilec. Prihajale so baš proti onemu loku mostu, kjer sta bila ta trenutek oba čolna.

Vlačilec je zapiskal. Roquin, ki je zdaj sam veslal, se je ozrl. Parnik je bil že skoro pri čolnu in grozila mu je nevarnost, da ga ne potopi. Zato je pustolovec obrnil čoln proti oboku mostu. Vse bi bilo dobro, da ni Laguyana vsa pamet zapustila. Obrnil je bil krmilo baš v nasprotno stran kakor bi bil moral, če se je hotel umakniti parniku.

„Grom in peklo!“ je zakričal Roquin in obseдел kakor ukopan. Komaj se mu je izvil krik, je parnik že zadel ob čoln. Zahreščalo je in naslednji trenutek čolna ni bilo nikjer več. Parnik ga je bil strl in potopil kakor orehovo lupino.

Sunek je vrgel Roquina in Laguyana v zidovje mostu — trenutek nato sta oba izginila v vodi.

Parnik je zapiskal. Mornarji so videli nesrečo in so hiteli obvestiti kapetana, ki je dal

vlačilec takoj ustaviti. Eden izmed mornarjev se je vrgel v vodo.

Tudi Norbert, ki je bil dober plavalec, je skočil v reko. Ne, tako lepe smrti Roquin ne sme umreti!

Ne Laguyana ne Roquina ni bilo na površje. Ali sta utonila?

Laguyana je sunek vrgel v zid in mu vzel zavest, da se je pogreznil v globino. Če se ne bi bil onesvestil, bi se bil morda še rešil, ker je bil dober plavalec, tako pa je bila njegova usoda zapečatená. Njegovo truplo so našli dva dni potem nekaj kilometrov od kraja nesreče.

Toda Roquin je navzlic strašni nevarnosti, v kateri se je nahajal, ohranil popolno prisotnost duha. Sunek vlačilca ga je vrgel v vodo; njegova velika sreča je bila, da ni priletel v zid. Omoten od sile udarca se je potopil, toda voda ga je takoj spravila k zavesti. Splaval je na vrh in se pojavil na površini ravno kraj nekega čolna. Oprijel se je železne verige, ki so bile z njimi ladje med seboj povezane, in globoko zajel sapo.

Nabrežje je bilo ob tisti zgodnji jutranji uri prazno; svedoki drame so bili le ribič in naši prijatelji. Toda vsak trenutek se je utegnila pojaviti obrežna policija — takrat bi postal Roquinov položaj še mnogo nevarnejši.

Pustolovec je zaman napenjal možgane, da bi odkril pot, po kateri bi ušel markiju. Da, če bi bilo tema, potem bi že smel upati, da ga tu, med obema ladjama, nihče ne odkrije. Počakal bi, da vlačilec odpluje, potem bi se potopil in bi prišel na površje spet kje daleč, kjer ga marki ne bi opazil. Tako pa je bil beli dan!

Čul je govorjenje plavalcev, ki so ga zaman iskali.

„Kaže,“ si je mislil Roquin, „da tudi Laguyana niso dobili. Ali je mar poginil?“

Zdajci je začul nedaleč svojega skrivališča pljuskanje vode, ki je prihajalo vse bliže. Vsak trenutek ga utegne plavalec odkriti. Kdo neki je bil? Kdorkoli — bil je njegov sovražnik.

Krčevito se je prijel za verigo, globoko zasopel in se spet potopil.

Plavalec je bil Norbert. Videč, da je vse iskanje zaman, se je hotel nekoliko odpočiti in se naužiti zraka. Priplaval je do ladje, se popel nanjo in sedel na rob.

Roquina je pomanjkanje zraka knialu prisililo, da je priplaval na površje. Norbert je sedel ravno nad njim, vendar ga Roquin prvi mah ni opazil. Marki pa ga je takoj spoznal in nehote se mu je izvil krik zmagoslavja.

Pustolovec je vtrepetal. Spoznal je glas svojega nekdanjega prijatelja. Marki je pomignil nekemu mornarju, ki je z rešilnim čolničem križaril po reki. Toda Roquin, ki se je med tem osvestil od prvega presenečenja, ni čakal nanj. Spustil se je z verige in izginil v vodo.

Kakor bi trenil, je bil Norbert za njim. Zagrabil je pustolovca okoli vratu in ga potegnil s seboj. Toda Roquin je bil še toliko pri zavesti, da se je oklenil njegovih nog, bodisi, da se je tako hotel rešiti, bodisi da je hotel tudi svojega sovražnika potegniti s seboj v globino. A na srečo so mu jele pohajati moči. Onesvestil se je in njegove roke so se razklenile.

Marki je onesvestlega Roquina pograbil pod rameni in priplaval pol mrtev od napora in pomanjkanja zraka v bližino svojega čolna, kjer ga je čakal ribič, na površje. Valentin in Murad, ki sta se med tem pridružila ribiču, sta ga potegnili v čoln, ki je odplul proti bregu. Tam so naši prijatelji naložili vsega premočnega Roquina, ki se je bil med tem zbudil iz omedlevice, v avto in ga odpeljali v Norbertovo hišo v ulico Cours-la-Reine. Pustolovec se ni več upiral; vedel je, da je vsak odpor zaman. V markijevi hiši so mu dali drugo obleko, Trutat pa mu je z močno vrvjo zvezal roke na hrbtu.

Deveto poglavje

VJET

Minila sta dva dneva, ne da bi se bilo v Roquinovem in Louffardovem položaju kaj izpremenilo. Trompelet in Trutat se ves čas nista ganila od vjetnikov. Prenesla sta ju v sobo, kjer je prej stanoval marki; tam sta tudi jedla in spala.

Drugi dan dopoldne so se sešli v hiši v ulici Cours-la-Reine glavni junaki naše povesti. Bili so to Alice, ki ji je bil Valentin vse povedal, Murad, ki je pripeljal s seboj Emila in Andreja Sénéchala, marki, Valentin, Chilpéric in neka dama v črnem — Lidija. Manjkal je samo Aličin oče.

Helinska

Trutat in Trompelet sta razvezala vjetnika in ju postavila na noge. Roquinu je igral na ustnicah porogljiv usmev, Louffard pa se je tresel kakor šiba na vodi.

In tedaj je izpregovoril Murad.

„Roquin, gotovo veste, zakaj smo se tu zbrali?“

Pustolovec ni odgovoril in Murad je nadaljeval:

„Ker molčite, vam moram povedati. Kadar sreča človek na poti strupeno kačo, jo pohodi. Nikogar ni tu med nami, ki vam ne bi imel česa očitati. Alice je bila vaša prva žrtev in malo je manjkalo, da ni bil njen oče druga. Hoteli ste ubiti Andreja Sénéchala — rešila ga je vaša žena. Dalje ste s peklenkim načrtom spravili Emila Sénéchala na rob samomora. Da je danes živ, ni vaša zasluga. Dali ste zabosti očeta Emila in Andreja Sénéchala. Hoteli ste docela iztrebiti rodbino Sénéchalov, da bi se polastili ogromnega premoženja, ki jim pripada po dedščini. In naposled ste dali umoriti ubogega Siméona, ker je bil v moji službi. Za vse te zločine ste zaslužili smrt.“

„Ali smo mar pred sodiščem?“ je odgovoril Roquin z nesramnim smehom.

Murad kakor da tega ni čul. Zakaj z istim glasom je nadaljeval:

„Zato boste tudi umrli.“

Najstrašnejši trenutek mojega življenja

10

V taborišču

Ko sem šel leta 1914 v vojno in so me po hudih bojih pri Gorlicah vjeli, smo 14 dni marširali, preden smo prispeli v Kijev, od tam pa 32 dni z vlakom v Azijo. Nepopisna je bila ta vožnja. Sedem mesecev sem ostal v Aziji, potem pa so nas spet naložili na vlak in nas 26 dni vozili v Sibirijo. Tam je bilo 45 stopinj mraza; v Sibiriji smo ostali osem mesecev, nato pa so nas odvedli nazaj v evropsko Rusijo v Harkov. Tam so nas namestili v taborišču, kjer sem doživel najstrašnejši trenutek v svojem življenju.

V eni sami baraki nas je bilo okoli 1000 vjetnikov in smo malone ležali drug na drugem. Trudni od dolge vožnje smo ponoči takoj pospali. A naenkrat me zbudi krik: „Gori!“ Skočim pokonci, toda med vrati je bila taka gneča, da se je kar zabasalo, in nihče ni mogel naprej ne nazaj. V nepopisni paniki smo razbili okna in jeli skakati na prosto, toda morali smo še hitreje nazaj, ker so straže, misleč da hočemo pobegniti začele streljati na nas. Zlezel sem pod najspodnjo „prično“ in v strahu čakal smrti. Kroglice so piskale okoli mene, toda na srečo me nobena ni zadela. Mnogo so jih takrat ubili, še več pa ranili.

Toda izkazalo se je, da ni gorelo. Nekomu se je sanjalo in je v snu začel vpiti „Gori!“ Komaj, komaj smo to dopovedali ruskim stražam, da so ustavile streljanje.

Bil sem v hudih bojih, ali takega doživljanja kakor je bil ta ne želim nikomur.

J. D.

Roquin se ni zmenil za njegove besede. S porogljivim smehom je pokazal na markija in vzkliknil:

„V vaši družbi vidim nekoga, ki je z menoj delil vse koristi in vse zločine, ki jih danes pripisujete samo meni — ti zločini zadenejo njega prav tako kakor mene. Če hočete soditi, ne sme ta gospod sedeti med mojimi sodniki nego mu je prostor zraven mene.“

„Prav imate, Roquin,“ je žalostno pritrdil marki. „Jaz vas tudi ne obtožujem — tudi jaz pričakujem kakor vi sodbe in obsodbe.“

To rekši se je počasi dvignil s stola, kjer je dotlej sedel, in sedel med Roquina in Loufarda.

„Tako je prav!“ je veselo vzkliknil Roquin. „Tako je pravično! In zdaj, če dovolite,“ se je obrnil k Muradu, „bi vas lepo prosil, da mi poveste, kakšno smrt ste namenili meni in markiju.“

11

Na morju

Kakor mnogo drugih deklet sem tudi jaz že v rani mladosti morala v svet. Bila sem v Boki.

Bilo je lepega jesenskega večera. Z N. Y. sva se dogovorila, da se v lepem mesečnem večeru povoziva s čolnom po morju.

Nekam čuden se mi je zdel že ves tisti večer. Vendar sem nič hudega ne sluteč stopila z njim v čoln. Že precej dolgo sva se vozila, ko potegne zdajci iz žepa revolver in ga nameri name. S strašnim krikom sem se sklonila in tako ušla gotovi smrti: krogla je švignila nad mojo glavo. Ker sem se sklonila, je mislil, da me je zadel; pomeril je revolver sebi v usta in sprožil.

O, kako grozen prizor! Strel mu je odkril lobanjo, možgani pa so obrizgali čoln in morje okoli mene se je pordečilo. Vsa blazna od strahu in groze sem začela vpiti na pomoč, toda zdelo se mi je, kakor da mi glas ne gre iz grla. Kaj naj storim? Sama z mrtvecem na morju, okoli mene noč — a veslati ne znam! Trepetala sem ko šiba na vodi. Ker je bila burja, so se valovi čedalje huje zaganjali v moj čoln. Sekunde so se mi zdele ko ure. Skoro mi je bilo že žal, da me ni zadel v srce — vsaj teh strašnih trenutkov ne bi doživela — — —

Od daleč se je zasvetila drobna lučka. Hotela sem kričati, a v grlu me je dušilo. Čez kake pol ure se mi je čoln približal; v njem so bili ribiči, ki so me rešili. Kako so me spravili na kopno ne vem. Vem samo to, da sem se drugo jutro prebudila v svoji sobi, v pred-sobi pa so že čakali gospodje s sodišča, da jim popišem dogodek na morju.

Pri raztelesenju so dognali, da se je siromaku omračil um. V njegovi sobi so našli pismo, ki pa je bilo tako brezglavo napisano, da ga skoro ni bilo razumeti. Iz njega so spoznali samo to, da je sklenil ustreliti sebe in mene.

Jolanda Č.

12

Na Savinji

Lepega popoldneva se odpravim s prijateljem Ivanom O. v Zidani most kupit čoln. Prodal nama ga je neki trgovski vajenec. Ko sva čoln kupila, sva sedla vanj in se počasi vozila ob bregu. Potlej pa sva od-rinila malo bolj proti sredi. Prijatelju sem večkrat rekel, naj pazi, da ne zadeneva ob steber mostu, ki drži čez Savinjo. „Ne boj se,“ je rekel. „Obrniva se rajši nazaj,“ sem mu svetoval, in res sva obrnila čoln proti bregu. Takrat pa pade tovarišu veslo v vodo. Jaz od strahu nisem več mogel veslati in čoln se je zadel ob steber in se prevrnil. Nihče ne popiše strahu, ki me je takrat prevzel. Nisem znal plavati in sem takoj izginil pod vodo. Kakor sem pozneje zvedel, se je tovariš rešil na breg in priklical na pomoč nekega železniškega uradnika, ki me je rešil iz objema Savinje. Ko sem se prebudil, sem ležal v postelji v hiši nekega delavca. Pripovedoval mi je, kako je bilo prijatelja strah, ko je videl, da se potapljam.

To je bil najstrašnejši trenutek mojega življenja.

L. Ribau:

Liker

Lipovic sedi v kavarni na vrtu. Vsakih petnajst minut naroči liker. Goste okoli njega, ki srebajo kavo, je več ali manj groza, zakaj ura je šele štiri popoldne in Lipovic je drugače čisto spodoben človek.

Naposled prisede k mizi gospoda Lipovica temnopolt dolgolas mladenič.

„Dovolite?“ vpraša.

„Prosim,“ odgovori Lipovic, vesel da si bo mogel razvezati jezik. In začneta pogovor. Vsakih petnajst minut pa naroči Lipovic liker.

„Ali vsak dan tako pijete?“ vpraša drugi, ki srka rdečo limonado skozi slamico.

„Vsak dan,“ reče Lipovic.

„Koliko?“

„Povprečno dvajset.“

„Dvajset likerjev?“

„Da.“

Oni molči. Potem jame Lipovicu računati.

„Dvajset likerjev,“ našteva, „to dá na mesec 600, na leto 7200, v desetih letih 72.000. Če računamo kozarček po pet dinarjev, je to 360.000 dinarjev. Naposled je vaša stvar, ali teh 360.000 dinarjev poženete ali ne. Toda 72.000 likerjev da 1800 steklenic. V 1800 steklenicah je 1350 litrov. Vzemimo 40 odstotkov alkohola, dobimo 540 litrov čistega alkohola. 540 litrov alkohola ste popili, gospod! To je toliko, kakor 5000 litrov plzenskega piva ali 30.000 litrov navadnega piva ali 7500 litrov dobrega vina. Tako ste v teh zadnjih desetih letih popili trideset sodčkov piva po tisoč litrov —“

„Oho,“ hoče oni protestirati, toda mladenič razpreda svoj račun dalje.

„Če bi to pivo deli v steklenice in jih postavili drugo vrh druge, bi dobili stolp, ki bi bil višji od Himalaje, in če —“

„V svojem življenju še nisem poskusil piva,“ pripomni Lipovic. Toda mladenič samo odmahne z roko. In računa dalje, koliko ljudi in psov bi bilo moči zastrupiti z alkoholom, ki ga je Lipovic popil, koliko kačjih pikov bi se s tem dalo ozdraviti in koliko avtomobilov, hrenovk in škatlic vžigalic bi lahko kupil z denarjem, ki je šel za ta alkohol. Popisuje, kakšna po priliki bi bila Jugoslavija, če bi vsi ljudje tako žrli kakor Lipovic, in kakšna, če

ne bi nihče poskusil niti kapljice. In navaja številke za številkami, neskončne vrste števil.

Lipovic nemo posluša.

„Povejte,“ reče nato, ko temnolasi mladenič zajame sapo, „povejte mi, kaj ste prav za prav po poklicu?“

„Po poklicu,“ odgovori oni, to pot počasi in premišljeno tehtaje vsako besedo, „po poklicu sem prav za prav brezposeln.“

„Imenitno,“ vzklikne Lipovic. „Kakor vidim, ste nenavadno inteligenten mlad mož in prvovrsten statistik. In govoriti znate, Bog in bogine! Vzamem vas v svojo tvornico!“

Temnolasi mladenič prebledi od veselja. Lipovic potegne iz žepa papir in v pol minute je pogodba podpisana.

Potlej izpije mladenič svojo limonado. vstane, stisne Lipovicu roko in zdeklamira:

„Iz vaše tvornice bo še nekaj, ko jo dobim jaz v roke! To vam obljubim — častna beseda!“

In gre. Spotoma pa se nečesa domisli. Obrne se in vpraša:

„Kakšno tvornico prav za prav imate?“

„Kakšno tvornico neki? Za liker...“

Anekdote

Bernard Shaw in časnikarji

Pride nekoč k Bernardu Shawu časnikar v poset. Dragi gost govori neumorno o čisto nepomembnih rečeh, ure in ure izprašuje domačina in ga nadleguje na vse načine. Da bi se poslovil, se ne domisli.

Ura je polnoči. Ura je ena. Ura je dve. Shawu jame stvar polagoma presedati; krčevito išče priložnosti, da bi se iznebil nadležnega vsiljivca. A kaj hoče. vrati pokazati mu ne more, za druge razloge pa trdokožni gost ni dostopen...

Ob treh zjutraj potegne časnikar iz žepa mehurski tobak in si začne basati pipo. Tedaj pa reče Shaw: „Kaj, vi tudi na cesti kadite?“

Nadobudna ameriška dama je na ameriški univerzi napravila doktorsko disertacijo o „Filozofiji Bernarda Shawa“. En izvod svojega dela je poslala tudi znamenitemu pisatelju, ki se ji je takole zahvalil:

„Gospodična, vi ste jako spretna mlada lažnivka... Svetujem vam, da se posvetite časnikarstvu, tam boste gotovo napravili karijero. Vaš Shaw.“

Garardi je spodoben človek

Pokojni avstrijski igravec Girardi je pri neki važni gledališki skušnji zelo dolgo izostal. Ko je naposled vendarle prišel, ga je režiser nakuril: „Jaz na tvojem mestu sploh ne bi prišel!“

„To bi ti storil,“ je mirno odgovoril Girardi, „jaz sem pa spodoben človek.“

Maurice Leblanc

KRIVNOST VOTLE IGLE

KRIMINALNI ROMAN

Vrnil se je v grad in poiskal sodnika v pri-
tlični sobi. Filleul je pisal, njegov pisar mu je
sedel nasproti. Na dano znamenje je šel le-ta
ven.

„Kaj pa vam je, gospod Beautrelet?“ je pre-
strašen vzkliknil sodnik. „Saj ste vsi krvavi!“

„Nič, gospod preiskovalni sodnik,“ je odvr-
nil mladi mož, „pal sem. Vrv je bila napeta čez
cesto. Izvolite se prepričati, da je ta vrv
z gradu. Še pred dvajsetimi minutami je na njej
viselo perilo.“

„Ni mogoče!“

„Gospod preiskovalni sodnik, nekdo me
nadzira, nekdo, ki je sredi med nami, ki me
vidi in posluša in pozna vse moje načrte. Toda
zdaj bi vam rad dal obljubljena pojasnila. Bil
sem hitrejši kakor so moji nasprotniki priča-
kovali. Krog okoli mene se sklepa. Nevarnost
prihaja bliže, čutim jo. Saj niste nikomur go-
vorili o papirju, ki ga je bil Quevillon pobral
in ga dal vam?“

„Ne bogami, nikomur!“

Beautrelet je položil papir na mizo in ga
razgrnil.

„Na tem papirju so samo pike in številke. In
v prvih treh vrstah in v peti — edinih, ki se
bova z njimi ukvarjala, zakaj četrta kaže, da
je čisto druge vrste — ni nobena številka večja
od pet. Zato je tedaj jako mogoče, da pomenijo
ta števila pet samoglasnikov, in sicer v abe-
cednem redu. Napišimo jih.“

Napisal je na drugi list:

e . a . a . . . e . . . e . a .
. a . . . a . . . e . . . e . oi . e . . . e .
. ou . . . e . o . . . e . . . e . o . . . e .
. ai . ui . . . e . . . eu . . e .

Potlej je povzel:

„Kakor vidite, nam to ne pove dosti. Ključ
je jako lahko pogoditi — ker so se zadovoljili
s tem, da so samoglasnike in soglasnike nado-
mestili s pikami — in hkrati jako težko, ker si
niso dali več truda pri sestavi problema.“

„Menim, da je dovolj zapleten.“

„Poskusimo ga razvozlati. Druga vrsta je
razdeljena na dvojce in drugi del utegne biti
ena sama beseda. Če pike v njem zamenjamo
s soglasniki, se edini soglasniki, ki logično spa-
dajo k samoglasnikom, izpolnijo samo v be-
sede: „demoiselles“.“

„Tedaj gre za gospodično de Gesvres in go-
spodično de Saint-Véran.“

„Sredi zadnje vrste je neka zveznost in če
dobro pregledam tudi začetek vrste, vidim ta-
koj, da more priti med oba dvoglasnika *ai* in
ui, namestu pike kot edini soglasnik samo *g*
in da moram, če postavim za začetek besede
zloga *aigui*, s pomočjo zadnjih pik in končnega
samoglasnika nujno priti do besede *aiguille* —
igla.“

„Bogme, res ... to bo beseda „aiguille.““

„Naposled imam kot zadnjo besedo tri sa-
moglasnike in tri soglasnike. Prvi dve črki mo-
rata biti soglasnika; nadalje ugotovim, da bi
to mogle biti tele štiri besede: fleuve, preuve,
pleure in creuse. Besede fleuve, preuve in
pleure ne pridejo v poštev, ker jih ni moči
spraviti v nikako pametno zvezo z „iglo“, in pri-
pustim besedo *creuse*.“

„To bi bilo „aiguille creuse“, votla igla. —
Gromska strela! Priznam, da utegne biti vaša
rešitev prava, ker drugače biti ne more. A kaj
nam to pomaga?“

Roman »Skrivnost Votle igle« je začel izhajati v 32. številki »Romana«. Današnje nadaljevanje je peto. Novi naročniki lahko dobe še vsa do zdaj izišla nadaljevanja.

„Nič,“ je zamišljeno odgovoril Beautrelet. „Ta trenutek nič... kaj bo kasneje, bomo videli... vendar mislim, da ta zagonetna besedna zveza ‚aiguille creuse‘ marsikaj pove. Trenutno me mnogo bolj zanima snov, iz katere je ta papir. Ali danes še izdelujejo tako trd pergamen? In potem ta slonovinasta barva... In te zgibe... ta štirikratna preganitev... in naposled, glejte, sledove rdečega pečatnega voska na hrbtu...“

Zdajci je Beautrelet umolknil. Pisar Brédoux je bil odprl vrata in najavil nenadni prihod višjega državnega pravdnika.

Filleul je vstal.

„Kje je? Spodaj?“

„Ne, gospod sodnik. Državni pravdnik ni stopil iz voza. Samo mimo se je pripeljal in vas prosi, da stopite do njega k vratom v parku.“

„Čudno,“ je zamrmral Filleul. „Nu... da vidimo. Takoj se vrnem.“

Njegovi koraki so se oddaljili in utihnili. Tedaj je Brédoux zaprl vrata, obrnil ključ in ga vtaknil v žep.

„Človek!“ je presenečen vzkliknil Beautrelet, „kaj počnete? Zakaj zaklepate?“

„Ali se ne bi tako bolje pomenila?“ je odgovoril Brédoux.

Beautrelet je skočil k drugim vratom, ki so držala v sosednjo sobo. Razumel je bil. Brédoux, pisar preiskovalnega sodnika, je bil Lupinov zaveznik.

Brédoux se je zarežal.

„Pazite, da si ne poterete prstov; tudi ta ključ je v mojih rokah.“

„Ostane še okno!“ je zakričal Beautrelet.

„Prepozno,“ je rekel Brédoux in se postavil z revolverjem v roki pred okno.

Tako je bil odrezan vsak umik. Izidorja je obšel dotlej še neznani občutek strahu.

Pisar je pogledal na uro.

„Dobri Filleul teče zdaj do vrat v vrtni ograji. Tam ni žive duše; razumete, ne državnega pravdnika ne kogarkoli drugega. Potlej se vrne. Tako imava štiri minute časa. Eno potrebujem, da skočim skozi okno in smuknem skozi vrata pri razvalinah in na motorno kolo,

ki me tam čaka. Ostanem jo nama tedaj še tri minute. To zadošča.“

Bil je smešen pokvečen možak, z dolgimi in suhimi nogami in ogromnim životom z velikanskimi lehtmi. Koščen obraz z nizkim, svoje glavim čelom je razodeval trmoglavost nekoliko omejenega človeka.

Beautrelet je omahnil, noge so mu postale svinčeno težke. Moral je sesti.

„Govorite! Česa želite?“

„Papir. Iščem ga že tri dni.“

„Jaz ga nimam.“

„Lažeš. Videl sem, da si ga spravil v listnico.“

Stopil je bliže in nameril nanj revolver. Njegov pogled je bil trd, njegov smeh krut. Beautreleta je streslo.

„Še eno minuto,“ je povzel Brédoux. „Treba se bo odločiti. Naprej, dečko, nikakih neumnosti... Brž, sèm papir!“

Izidor se ni upal več upirati. Vzel je iz žepa denarnico in jo dal pisarju, ki jo je hitro spravil.

„Lepo! To je pametno. S teboj se da govoriti; malo se še bojiš, drugače si pa odprte glave. Priporočim te svojim tovarišem. In zdaj z Bogom!“

Spravil je revolver in odprl okno. Zunaj so se začule stopinje.

Tedaj se je Brédoux nečesa spomnil. Segel je v denarnico.

„Prekleta,“ je zaškrtal, „presleparil si me.“

Dva strela sta počila. Izidor je bil potegnil revolver in sprožil.

„Zgrešil!“ je zarjul Brédoux, „roka se ti trese... strah te je...“

Navalil je na Beautreleta in ga podrl na tla.

Zunaj je nekdo razbijal po vratih.

Izidorjeve moči so pojemale. Prihajal je konec. Pest z nožem se je dvignila nad njegovo glavo in zamahnila. Silna bolečina ga je zapekla v rami.

Imel je občutek, da mu nekdo brska v telovnikovem žepu in da je vzel papir iz njega. Kakor skozi meglo je še videl moža na robu okna...

Listi, ki so drugo jutro pisali o najnovejših dogodkih na Ambrumésyju, o nezaslišani slepariji s kapelo, o odkritju Lupinovega in Raymondinega trupla in naposled o poskusnem umoru Beautreleta, so javili, da je Ganimard

izgnil nihče ni vedel kam, in da so Sherlocka Holmesa o belem dnevu ugrabili sredi Londona, ko je hotel stopiti v vlak proti Dovru.

Tako je torej Lupinova tolpa, ki jo je za trenutek zmedla nenavadna bistrovidnost sedemnajstletnega mladeniča, prešla v napad, ki je uspel na vsej črti. Velika Lupinova nasprotnika Holmes in Ganimard sta bila spravljena s poti, Izidor Beautrelet izločen iz boja, roka pravice pa v zagati, ne vedoč naprej ne nazaj.

Četrto poglavje

OKO V OKO

Šest tednov po teh dogodkih sem nekega večera dal svojemu slugi prosto. Bilo je zvečer pred štirinajstim julijem, soparno kakor pred nevihto in se mi ni dalo iti ven. Okna na balkonu so bila odprta, prižgal sem si svetiljko, se zleknil v naslanjač in vzel v roke liste.

Seveda je bilo v njih vse polno o Arsènu Lupinu. Od tistega dne, ko bi bil mladi Beautrelet skoro postal žrtev morilske roke, ni minil dan, da listi ne bi bili omenili ambrumésyjskih dogodkov. Filleul, ki se je bil na vsega priznanja vreden način vživel v svojo podrejeno vlogo, je časnikarjem, ki so ga prihajali intervjuvat, navdušeno pripovedoval o uspehih, ki jih je dosegel njegov mladi svetovalec one tri pomembne dni.

In tedaj se mi je oko ustavilo na kričečem naslovu. „Grand Journal“ je imel čez vse stolpce velikanski napis:

Gospod Izidor Beautrelet nam je obljubil objavo svojih odkritij. Jutri v sredo prinese „Grand Journal“ svojo resnico o drami na Ambrumésyju.

„Senzacija, kaj?“

Vrglo me je kvišku. Nekdo je sedel zraven mene na drugem stolu — človek, ki ga nisem poznal. Bil je mlad mož z energičnim obrazom in dolgimi plavimi lasmi in rdečkasto brado. Čuden je bil v temno in njegova dostojanstvena pojava je nehote zbujala občudovanje.

„Kdo ste?“ sem vprašal. „Kako ste prišli v sobo?“

„Ali me ne poznate?“ je mirno vprašal.

„Ne...“

„Čudno... Malo pomislite, prijatelj.“

Viharno sem ga prijel za roko:

„Lažete!... Lažete!... Ne, niste oni, za katerega se izdajate... to ni res!“

„A za kaj mislite nanj bolj kakor na koga drugega?“ se je zasmel.

O, ta smeh! Ta mladostni srebrni smeh, čigar prelestna ironija me je tolikokrat razvedrila!... Streslo me je. Ali je mogoče?

„Ni mogoče, da bi bil jaz, ker sem umrl; kaj ne?“ je odgovoril na moje misli. „In v duhove ne verjamete?“

Spet se je zasmel.

„Ali spadam med navadne smrtnike? Med one, ki umro za kroglo, ki jo izstreli kaka deklica? Bogme, nizko me cenite!“

„Tak ste vendar vi,“ sem zajeceljal še vedno nejeverem, „tak ste le vi!... Nisem vas spoznal...“

„Potem sem pomirjen,“ je rekel zadovoljno. „Če me edini človek, ki sem mu kdaj pokazal svoje pravo lice, ne spozna, me bodo drugi še manj.“

„Arsène Lupin!“ sem zamrmral.

„Da, Arsène Lupin. Arsène Lupin, živ kakor le kdaj, v polni zavesti svoje volje, srečen in svoboden in bolj ko kdaj odločen uživati to prelestno svobodo.“

Zasmel sem se.

„Da, vi ste... a kako ste prišli noter?“

„Bože — kakor vsak človek: skozi vrata. Potreboval sem vaše stanovanje, zato sem prišel.“

„Moje stanovanje vam je na razpolago. Ali hočete biti sami?“

„Nikakor ne. Če ostanete, vam celo obljubim zanimiv večer.“

„Ali koga pričakujete?“

„Da, zgovoril sem se za deseto za sestanek...“

Pogledal je na uro.

„Deset. Če je brzjavka o pravem času prišla...“

Pozvonilo je.

„Kaj sem rekel? Nikar se ne trudite... sam stopim.“

S kom vraga je neki imel sestanek?

Čez trenutek se je vrnil s suhim, visokim, jako bledim človekom. Kdo je bil neznanec?

Lupin se je obrnil k meni.

„Dragi prijatelj, predstavim vam gospoda Izidorja Beautreleta.“

Potlej je rekel mlademu možu:

„Zahvaliti se vam moram, gospod Beautrelet, najprej, da ste po prejemu mojega pisma

odložili svoja odkritja, in potlej, da ste tako ljubeznivo pristali na ta sestanek."

Beautrelet se je nasmehnil.

"Moja ljubeznivost je bila samo v tem, da sem se pokoril vašim zapovedim. Grožnja v vašem pismu je bila tem tehtnejša, ker ni veljala meni nego mojemu očetu."

"Nu," je smeje se odgovoril Lupin, "človek stori kakor more. Vedel sem, da vam je lastne varnosti kaj malo mar, ker se niste uklonili Brédouxevim razlogom. Tako mi je ostal še vaš oče... ki ga tako ljubite. Za to sem ubral to struno."

"In zdaj sem tu," je potrdil Beautrelet.

Ponudil sem jima stol. In Lupin je z njemu lastno, jedva zaznavno ironijo povzel:

"Vsaj moje opravičbe, gospod Beautrelet, ne boste zavrnili, če že nočete sprejeti moje zahvale."

"Opravičbe? Kakšne opravičbe, gospod Lupin?"

"Zastran Brédouxeve brezobzirnosti. Njegova vnema ga je nekoliko zanesla... Prisezem vam, prestal sem strašne ure, in še zdaj me navdaja vaš trpečí obraz z iskrenim sočutjem. Ali se ne srdite več?"

"Dokaz vašega zaupanja," je odgovoril Beautrelet, "da ste se mi brezpogojno izročili, vse izravna — nič lažjega mi ne bi bilo kakor vzeti s seboj tega ali onega Ganimardovih prijateljev —"

Še enkrat je pozvonilo. Lupin je hlastno stopil k vratom. Vrnil se je s pismom.

"Saj dovolita, gospoda?"

Odprl je pismo; v njem je bila brzojavka. Prečital jo je.

Tedaj se je mahoma ves izpremenil. Obraz se mu je zdajci zjasnil, telo se mu je napelo in žile na čelu nabrekli. In takrat sem v njem zagledal starega borca, ukazujočega, samozavestnega gospodarja dogodkov in ljudi.

Razgrnil je brzojavko, udaril s pestjo po mizi in vzkliknil:

"Zdaj, gospod Beautrelet, lahko govoriva!"

Izidor je molčal. Lupin pa je začel z umerjenim glasom, suho a odločno:

"Odloživa krinko, kaj ne? Sovražnika sva in kot sovražnika se hočeva pogajati."

"Pogajati?" je presenečen vzkliknil Beautrelet.

"Da, pogajati. Prvič rabim to besedo. Toda, takoj dostavim, tudi poslednjič. Izrabite priliko! Prej ne odidem, dokler mi ne daste besede. Če ne, je vojna neizogibna."

Beautrelet je bil čedalje bolj osupel. Vljudno je rekel:

"Na to nisem bil pripravljen. Tako čudno mi govorite... Čisto drugače kakor sem pričakoval... Da, čisto drugačnega sem si vas predstavljajal... Počemu mržnja? Počemu grožnje? Ali sva mar osebna sovražnika, če so naju okoliščine postavile drugega proti drugemu? Počemu osebna sovražnika?"

Lupina so te besede vendarle nekoliko vrgle iz ravnotežja. Porogljivo se je zasmejal in se sklonil k mlademu možu:

"Čujte, dečko, zdaj ni časa za izbiranje izrazov. Za eno gre: že deset let nisem srečal človeka, ki bi bil tako močan kakor vi; z Ganimardom in Sherlockom Holmesom sem se igral kakor z otroki. Vi pa ste mi zgradili pol. Zdaj mi je tega dovolj. Že Brédoux vas je opozoril. Rečem vam: ravnajte se po tem!"

Beautrelet je odkimal.

"Kaj prav za prav hočete?"

"Miru! Polastili ste se skrivnosti, ki je zame velike vrednosti. Imeli ste pravico uganiti to skrivnost, niste pa je poklicani izdati javnosti."

"Ali zanesljivo veste, da jo poznam?"

Al Jolson

v najnovejšem zvoknem velefilmu

»SMEJ SE IN PLAKAJ«

„Poznate jo, dobro vem; dan za dnem, uro za uro sem sledil vašim mislim. V trenutku, ko vas je Brédoux pobil, ste hoteli vse povedati. Iz strahu za očeta ste svoja odkritja še odložili. Toda danes jih obetate temu listu.“

„Tako je.“

Lupin je vstal in mahnil z roko.

„Članek ne bo izšel!“ je zavpil.

„Bo izšel!“ je vzkliknil Beautrelet in skočil na noge. Kakor da se je vžgala v njem iskra novih občutkov, drznost, samozavest, bojevitost, opoj nevarnosti.

Iz Lupinovih oči je žarelo veselje borca. Vendar je že napočila ura, da se pomeri z osovraženim protivnikom!

„Ali je članek že v tisku?“

„Se ne.“

„Ali ga imate pri sebi?“

„Tako neumen nisem! Potem bi ga že ne imel več. Dal sem ga uredniku, zapečatenega in v dvojnem ovitku. Če me do polnoči ne bo v uredništvo, ga odda v stavnico.“

„O! Lopov!“ je zamrmral Lupin.

Beautrelet se je porogljivo zasmejal.

„Molči, paglavec!“ je kriknil Lupin. „Ali ne veš, kdo sem? Ta človek se mi drzne posmehovati!“ Stopil je k Beautreletu, mu trdo pogledal v oči in rekel s hripavim glasom:

„Tako pojdeš v uredništvo *Grand Journala*.“

„Ne.“

„In raztrgaš članek.“

„Ne.“

„In napišeš drugega.“

„Ne.“

Lupin je vzel na mizi železno ravnilo in ga prelomil na dvoje. Bil je blede, da ga je bilo groza pogledati.

„Potem poveš, da so te poslednja odkritja uverila o moji smrti. Tako porečeš, ker hočem, da ljudje misljo, da sem mrtev. Če tega ne storiš...“

„Če tega ne storim?“

„Bo tvoj oče nocoj izginil, kakor sta izginila Ganimard in Sherlock Holmes.“

Beautrelet se je zasmejal.

„Ne smeš se! Odgovori!“

„Govoril bom resnico,“ je ognjevit vzkliknil Beautrelet. „Tega vi ne razumete, veselja, ali bolje, potrebe povedati resnico na ves glas. Članek izide kakor sem ga napisal. Svet bo

izvedel, da Lupin živi, in tudi to, zakaj hoče, da bi ga imeli za mrtvega... In moj oče ne bo izginil,“ je mirno dodal.

„Nocoj ob treh,“ je počasi in tehtno odgovoril Lupin, „stopita dva moja prijatelja, če ne dobita drugega ukaza, v sobo k tvojemu očetu in ga izlepa ali izgrda vzameta s seboj h Ganimardu in Sherlocku Holmesu.“

Srebrni smeh mu je bil odgovor.

„Kaj res ne razumeš, malopridnež, da sem se za vse pripravil? Ali si res domišljaš, da sem bil tako neumen in poslal očeta nazaj na deželo?“

Kako dražesten je bil ta otroško-veseli smeh! In to tikanje, ki ga je na mah postavilo na isto stopnjo z njegovim nasprotnikom!

A takoj se je spet zresnil in povzel:

„Lupin, moj oče ni v Savojih. Dvajset dobrih prijateljev pazi nanj in ukazano jim je, da ga ne izpuste iz oči, dokler ne končava najinega boja. Ali bi rad še več vedel? V Cherbourgu je, v arzenalu — v arzenalu, ti rečem; ne pozabi, da arzenal ponoči zaklenejo in da ti tudi podnevi ne odpro brez posebnega dovoljenja.“

„Kaj praviš na to, mojster?“

Lupin se že več minut ni ganil. O čem je razmišljal?

„Kaj praviš na to, mojster?“ je ponovil Beautrelet.

Lupin je vzel brzojavko, ki je ležala na mizi, mu jo pomolil in mirno rekel:

„Na, fantek, preberi!“

Beautrelet se je zdajci zresnil, tako ljubeznivo je bilo to povabilo. Razgrnil je papir.

„Kaj naj to bo?... Ne razumem...“ je zamrmral.

„Nu, vsaj prvo besedo boš razumel,“ je rekel Lupin. „Prvo besedo brzojavke... ime kraja namreč, kjer je bila brzojavka oddana. Nu, preberi: *Cherbourg*.“

„Da... da,“ je zajecel Beautrelet, „da, razumem... *Cherbourg*... in potem?“

„Potem?... Ostalo se mi ne vidi nič manj jasno: *Pošiljka odposlana. Čakava vaših zapovedi do osmih zjutraj. Vse v redu. Kaj ti je tu še nejasnega? Beseda pošiljka? Saj vendar nista mogla brzojaviti gospod Beautrelet starejši! Torej? Kako se je to zgodilo? Pri taki straži? Igrača! Vsekako drži, da je pošiljka odposlana. Kaj praviš na to, mladiček?*“

Izidor se je zaman prizadeval, da bi se obvladal. Drget njegovih ustnic, stisnjeni zobje, begajoče oči, ki niso vedele, kam naj pogledajo, so razodevale, kako mu je bilo pri duši.

Hotel je nekaj zajecjati, a zdajci se je vse v njem zrušilo; pokrnil si je obraz z rokami in zaihtel:

„O, papa... papa...“

To je bil nepričakovan razplet, sicer laskav za Lupinovo samoljubnost, a vendar je bilo v njem nekaj neskončno ganljivega in otroškega.

Lupin je srdito odmahnil in vzel klobuk, kakor bi mu bil ta nenadejani izliv čuvstev nadležen. Toda pri vratih se je obrnil in počasi prišel nazaj.

Ihtenje se je čulo kakor žalostna tožba otroka, ki ga tare jad. Ramena so mu trzala in solze so mu silile izpod prstov. Lupin se je sklonil k njemu in rekel brez vsakega zasmeha in ponižujočega sočutja zmagovalca:

„Ne joči, mali! To so udarci, ki moraš biti nanje pripravljen, če dreviš v boj s pobešeno glavo, kakor si ti storil. Taka je usoda nas borcev. Moramo jo pogumno prenašati.“

Potlej je skoro ljubeče povzel:

„Prav imaš, glej, midva nisva sovražnika. Že dolgo vem... Od prvega trenutka nehoti čutim neko simpatijo za tebe... In zato bi ti rekel: ne bodi žalosten! Hudo bi mi bilo, če bi te ranil... Vidiš, najbolje je, da odstopiš! Tega ti ne rečem iz ničemurnosti... tudi ne iz podcenjevanja. Glej, vidiš, moči so neenake. Ne poznaš, nihče ne pozna mojih sredstev... Denimo, da se za to zagonetko votle igle, ki jo zaman skušaš rešiti, skriva neizmeren zaklad... morda nevidno, prečudno, pravljичno skrivališče... ali nemara oboje... Pomisli, kako neizmerno moč mi to daje! In še potem ne poznaš vseh virov, ki so mi na razpolago. Pomisli samo, da vse svoje življenje, tako rekoč od rojstva, stremim po enem smotru, da sem delal in trpel ko suženj na galejah, da včlovečim tip, ki sem ga hotel ustvariti, v vsej njegovi popolnosti... in posrečilo se mi je. Kaj tedaj moreš? Kadar boš mislil, da se ti že smehlja zmaga, se ti bo izmuznila... ti pride na pot nekaj, česar se nisi nadejal... drobec peska nemara, ki sem ga brez tvoje vednosti položil na pravi kraj... Prosim te, odnehaj...“

drugače bi ti bil prisiljen storiti zlo, in to bi me bolelo...“

Mehko mu je položil roko na čelo in nadaljeval:

„Še enkrat te prosim, odstopi. Kdo ve, ali ni mreža, ki ti iz nje ne bo več rešitve, že razpeta?“

Beautrelet je dvignil glavo. Nič več ni jokal: ali je čul Lupinove besede?

„Če izpremenim svoj članek,“ je rekel nato, „če potrdim vašo smrt, ali prisežete, da mi izpustite očeta?“

„Prisežem ti. Ako vidim jutri ob sedmih v ‚Grand Journalu‘ tak članek kakršnega želim, telefoniram svojim prijateljem, da spustita očeta.“

„Dobro,“ je odvrnil Beatrelet, „sprejem vaše pogoje.“

In potem je hlastno vzel klobuk, kakor bi ga bilo sram ostati še dalje pri svedokih svojega poraza, pozdravil mene in Lupina in šel.

Lupin je gledal za njim, dokler ni zaprl vrat.

„Ubogi dečko!“ je zamrmral.

Drugo jutro ob osmih sem poslal svojega slugo po ‚Grand Journal‘. Dvajset minut sem moral čakati manj; skoro v vseh kioskih je bil že razprodan.

Z mrzlično naglico sem list razgrnil. Že na prvi strani na vrhu je bil Beautreletov članek. Objavljam ga v celoti kakršen je takrat izšel v vseh listih sveta:

Drama na Ambrumésyju

Ni namen teh vrstic obširno razlagati miselní razvoj, ki me je privedel do dvojne drame na Ambrumésyju. Zadovoljim se s tem, da razčlenim obe ideji, ki sta me vodili pri mojem prizadevanju.

Rešim tedaj prvo uganko: Kako je mogel na smrt ranjeni Lupin živeti še trideset dni brez oskrbe, brez zdravlja, brez hrane v oni temni luknji?

Začnimo od začetka.

V četrtek 16. aprila ob štirih zjutraj so Lupina presenetili pri njegovem vltomu. Pobegnil je med razvaline in padel zadet od krogle. S trudom se je pobral, še enkrat pal in spet vstal v brezupni nadi, da se vendarle privleče do kapele. Tam je bila kripta, ki jo je bil odkril čisto po naključju. Če se mu posreči splaziti se do nje, bo rešen. Zdajci je začel šum korakov. Ves iznemogel se je že sklenil vdati. Sovražnik je prihajal bliže: bila je gospodična Raymonde de Saint-Véran.

To je predigra ali bolje prvo dejanje drame.

Kaj se je odigralo med njima? Na tleh pred deklíco leži ranjen, od bolečin iznemogel mož; čez dve

minuti bo aretiran. In tega moža je ona ranila. Ali ga da v roke biričem?

Če bi bil on morilec Jeana Davala, bi ga bila prepuščila njegovi usodi. Toda v nekaj mrzličnih besedah ji poajnsni, da ga ni on ubil nego njen stric grof de Gesvres in sicer v silobranu.

Ona mu verjame. Kaj bo tedaj storila?

Deklici se siromak zasmili; vse ženske bodo to razumele.

S svojo rutico obveže ranjenca. Nato odpre s ključem, ki ji ga on da, vrata kapele in ga spravi noter. Vrata potem zaklene in odide. Nato pride Albert.

Od tistega trenutka je bila gospodična de Saint-Véran hočeš nočeš sokriva. Ne samo da ga zdaj ni mogla več izročiti oblastvom, nego je bila celo prisiljena nadaljevati svoje delo usmiljenja; zakaj drugače bi bil ranjenec v skrivališču poginil.

Njen ženski instinkt, ki ji je naložil to dolžnost, ji je izvedbo tudi olajšal. Mahoma je bila doma v vseh zvijačah. Tako je preiskovalnemu sodniku krivo popisala Arséna Lupina (spomnite se protislovij v izpovedbah obeh nečakinj). Najbrž je tudi slutila, da je voznik Lupinov zaveznik, in se mu je izdala. Povedala mu je, da je operacija nujno potrebna, zamenjala je čepici, napisala sama sebi grozljivo pismo — kako je potem mogel sum zadeti njo?

V trenutku, ko sem hotel sodniku povedati o svojih prvih vtisih, je rekla, da me je prejšnji dan videla na klancu; s tem je zbudila v Filleulu nezaupanje do mene in me prisilila, da molčim. Gotovo nevarna šahovska poteza; zakaj tako je morala obrniti mojo pozornost nase. A dosegla je, kar je želela: pridobila je časa.

Ona je tudi bila tista, ki je Lupina štirideset dni vzdrževala, mu prinašala zdravila (lekarnar v Ouvillu vam pokaže recepte, ki jih je napravil za gospodično de Saint-Véran), in naposled je bolniku stregla, ga prevezovala, čula pri njem in ga ozdravila.

Tako smo prvi problem rešili: Arséne Lupin je dobil pomoč v samem gradu.

In Arséne Lupin živi. Tako pridem k drugemu problemu, ki je v zvezi z drugo ambrumésyjsko dramo. Zakaj se Lupin še zdaj, ko je živ, prošt in spet na čelu svoje tolpe, tako obupno in nerazumljivo trudi, da sodišče prepriča o svoji smrti?

Spomniti se moramo, da je bila gospodična de Saint-Véran jako lepa. Tako je prišlo, kar je moralo priti. Lupin, ki je štirideset dni gledal to lepo deklenco, ki je koprnel po njej, če je ni bilo, in ki je podlegel njenim čarom, kadar mu je stregla, vsrkaval sveži vonj njene pojave, kadar se je sklanjala nad njim — Lupin se je nesmrtno zaljubil v svojo strežnico. Njegova hvaležnost se je izpremenila v ljubezen, občudovanje v strast. Toda gospodično de Saint-Véran njegova ljubezen ni ganila, nego jo je žalila, njeni poseti so postajali tem redkejši, čim bolj se je njegovo stanje boljšalo, in ko je popolnoma okreval, sploh ni več prišla. Tedaj se je v brezupju in blazen od bolesti odločil za obupen sklep: v soboto 6. junija je s pomočjo svojih tovarišev deklenco ugrabil.

Stric Matevž: Pozdravljen, Nande! Kaj se pa tako kislo držiš?

Nande Glista: Kaj se ne bi! V kavarnah so spet podražili.

Stric Matevž: Glej no, pa nisem nič bral. Kje si pa zvedel?

Nande Glista: Snoči v Zvezdi. Pravijo, da je zaradi godbe, da komponiste plačajo. Zvezda in Emona me ne vidita več! Ali sem jaz zaradi muzke ali muzka zaradi mene, te vprašam?

Stric Matevž: Pusti filozofijo! Kolkrat sem ti že rekel, da pojdi rajši v oštarijo. Tam so tudi boljši ljudje, ki v kavarno ne zahajajo, kulturni ljudje, jim pravijo. Še Fric Moric...

Nande Glista: Fitzmaurice najbrž.

Stric Matevž: Kako se izgovori, je postranska reč. Jaz sem slišal Fric Moric, Dreta mi je rekel, ki je žurnalist, bo že vedel.

Nande Glista: Potegnil te je. No, kaj je s Fitzmauricem?

Stric Matevž: Rekel je, da so naše oštarije prima, samo fajfe mu niso všeč. In ta se gotovo spozna na take reči, saj ni zastoj z enim propelerjem v Ameriko letel. — Alstn, zvečer prideš k „Šestici“ in s kavarno je aus, kaj ne?

Nande Glista: Za zmerom!

Zna se števati

Učenec: „Desetkrat sem seštel ta števila!“

Učitelj: „Si že priden, Lojzek! In koliko si dobil?“

Učenec: „Deset različnih vsot!“

Pošten najditelj

„Ali si najdene srečke že nesel na policijo?“

„Da, takoj po žrebanju!“

Lep izlet

Stric: „Nu, Boris, kako je bilo včeraj na izletu?“

Boris: „Imenitno! Mina je segla v osje gnezdo, mami si je pri kuhanju kave prste opekla, papa pa je stopil v kravjek!“

DRŮBÍŽ

V Indiji so že v starem veku kovali novce iz medi.

Največ kafe na svetu dobe na otoku Formosi.

Valovi dosežejo pri razburkanem morju višino 5 metrov, v viharju pa tudi do 15 metrov. Njih hitrost je 12 do 24 metrov na sekundo.

Rastlinstvo v morju je v primeri z rastlinstvom na suhem zelo slabo razvito. Že pri globini 100 metrov pojenjava, v globini 400 metrov ga pa sploh več ni.

Zuidersko jezero na Holandskem je nastalo šele pred 700 leti.

Na angleškem otoku Manu je svoje čase moral sodnik priseči, da bo pri razsojanju stal tako neodvisno sredi obeh tožečih se strank kakor je hrbtenica sredi slanika.

Gorska veriga Kordiljer v Južni Ameriki se je dvignila iz morskih globin že v zgodovinski dobi.

Pri popolnoma mirnem morju se vidi 30 do 50 metrov globoko.

Siva podgana, danes najpogostejša vrsta podgan, je prišla šele v osemnajstem stoletju iz Azije in izpodrinila našo domačo črno podgano.

Največ rastlin je rumene barve.

Skoraj pol zemeljskega prebivalstva se preživlja z rižem.

V Ameriki je več ko 30.000 milijonarjev.

Pariški botanični vrt je bogat z redkimi rastlinami. Ena najbolj znamenitih je zgodovinska cedra, katere mladiko je Bernard de Jassien leta 1735 prinesel v klobuku z Libonana.

Papež Urban VIII. je pod grožnjo izobčenja prepovedal kajenje tobaka.

Zdravemu človeku udari žila 72 krat v minuti.

Zirafa ima 50 centimetrov dolg jezik.

Rast človeka in rastlin temelji na delitvi stanic.

Dollar je mesto v škotski grofiji Clakmannan. Eden njegovih prebivalcev, ki je leta 1790. prišel v Ameriko, je dosegel, da so ameriško denarno enoto imenovali po njegovem rojstnem mestu, čigar ime izvira iz nemške besede „Taler“ (tolar).

Dolgost dneva vsak dan zraste za 1/800.000 sekunde. V 2300 letih da ta malenkostna razlika eno sekundo.

Otrov za puščice, ki ga uporabljajo zamorci, je štiridesetkrat hujši od modrasovega strupa.

Odrezan cvet hijacinte v pol ure sam pordeči, če vtakneš stebelce v rdečilo.

Priljubljeno zdravilo na Japonskem so skrbno posušeni in na bambusovo palico natakneni kuščarji. Kdor jih nosi s seboj — tako trdi vraža — nikdar ne trpi bolečin.

Japonski zdravniki so tako spretni, da bolnikom izdirajo zobe s prsti brez vsakega orodja.

V ameriških Združenih državah izhaja 20.000 do 30.000 časopisov in glasil.

Prva šola za slepce je bila ustanovljena leta 1784 v Parizu.

V morski vodi je po računih učenjakov okrog 100.000 kilogramov zlata. Ker stane vsak kilogram približno 40.000 dinarjev, je to zlato vredno 4 milijarde dinarjev.

Divje race lete hitreje kakor golobje-pismonoše.

Ali ste bolni?

Hemoroidi

Ena najneprijetnejših in nejnepredvidnejših bolezni so hemoroidi. Kdor jih ima, naj se ogiba alkoholnih pijač in naj se strogo ravna po dieti. Priporočljivo je uživati kolikor mogoče mnogo sadja, pred vsem jabolka.

Srbenje se omili s čistim mandljevim oljem. Ako hočeš zmanjšati bolečine pri veliki potrebi, jej samo take stvari, ki ženejo na veliko potrebo.

Najboljša dijeta je tole:

Zjutraj na tešče velik kozarec tople vode, za zajtrk ovsen riž, za malico dobro mleko ali sadje. Opoldne dosti sočivja, malo mesa (svinjskega sploh ne) in mnogo sadja. — Zvečer sir in preden ležeš v posteljo velik kozarec vode. Zjutraj umivanje z mrzlo vodo po vsem telesu, čez dan dosti hoje in zvečer topla kopel (25°C) najmanj 15 minut.

Za omiljenje bolečin namaži boleči del telesa s tole mažo: vzemi 4 grame rmanovega listja, 4 grame malinovega listja in 50 gramov nesoljenega masla. Listje drobno razsekljaj in zmečkaj. Potem maslo stopi, prideni že na ognju razsekljano listje in zmešaj. Pazi le, da se ti ne prismoči. To sredstvo bolečine znatno omili, časih jih pa sploh prežene.

Dalje si napravi tole: 10 gramov mlečnega sladkorja zmešaj s ½ grama žveplenega cveta, oboje zdrobi in vzemi en teden vsak dan trikrat za nožev konico.

Dalje časa jemlji karlovarsko sol in mrzle kopeli. Vzdrži se vina, sploh vseh alkoholnih pijač, pa tudi kave in čaja.

Zelo priporočljivo je jutranje klistiranje z nepremrzlo vodo.

Tolažba za starejše ljudi naj bo, da s 35. letom ta nadležna bolezen sploh izgine sama od sebe.

KAZ OBETA KINO

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

EDINI ZVOČNI KINO V LJUBLJANI

z najboljšo svetovno aparaturu Western Electric.

OTVORITEV JESENSKE SEZONE!

NESMRTNI POTEPUH. Govoreči nemški Ufa-film; v glavnih vlogah *Gustav Fröhlich in Liane Haid*, Godba: *Ralph Benatzky*.

SINJI ANGEL. Prvi govoreči vefilm *Emila Janningsa*. Vsebinska po romanu „Profesor Unrath“ Henrika Manna.

SMEJ SE IN PLAKAJ! Najnovejši vefilm s slavnim *Alom Jolsonom*. Tragedija umetniškega zakona. Sodeluje mali *Davery Lee*, znan iz nepozabnega filma „Singing Fool“.

Budilke

po Din 60— s tri-
letnim jamstvom

IVAN PAKIŽ, LJUBLJANA

11

Pred Škofijo 15.

200 dinarjev

na mesec plačuje za novi veliki Brockhausov leksikon.

20 velikih knjig s 16.000 strani

razkošno vezanih v polusnje ali platno. Novi Brockhaus bo Vam in Vašim otrokom desetletja najboljša šola v življenju, najzvestejši tovariš in najzanesljivejši svetovalec.

Do zdaj izšlih 6 knjig dobite takoj po vplačanju prvega obroka pri zastopniku največje jugoslovenske knjigarne „Minerve, d. d.“

Vse informacije daje „Roman“.

„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborni pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščaji in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

ter stane zavojček 20 Din

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipenja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe prístni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev
vanilinov sladkor
je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti
za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljih, finih in najfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinj — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.